
Landsmøtet Sakspapir

Møtedato 24.03.2017-26.03.2017
Ansvarlig Sentralstyret
Saksnummer LM7 05.02-17
Gjelder Handlingsplan for NSO 2017/2018

Norsk studentorganisasjon

1 **Vedlegg i saken:**

2 1. Forslag til handlingsplan for NSO 2017/2018

3 **HANDLINGSPLAN FOR NSO 2017/2018**

4 **FORMÅL**

5 Vedta en handlingsplan for Norsk studentorganisasjon (NSO) for perioden 2017/2018.

6 **SAKSPRESENTASJON**

7 Handlingsplanen er organisasjonens veiledning for prioritering av arbeidsområder i den kommende
8 perioden og er et viktig verktøy for planleggingen av arbeidet i 2017/2018. Handlingsplanen er
9 omtalt slik i vedtektene:

10

11 *§ 3.1.3 Handlingsplan*

12 *Handlingsplanen regulerer og prioriterer det politiske og organisatoriske arbeidet i*
13 *organisasjonen og skal være i tråd med prinsippprogrammet, politiske plattformer vedtatt av*
14 *landsmøtet og vedtektene.*

15

16 *Handlingsplanen behandles hvert år.*

17 **VURDERING**

18 Handlingsplanen er et dokument som vil ligge til grunn for de prioriteringene som gjøres når en
19 skal planlegge arbeidet i kommende perioden. Den omfatter hele organisasjonen, men vil naturlig
20 nok først og fremst være et verktøy i arbeidsutvalget (AU) og sentralstyret (SST) sitt arbeid.

21

22 Handlingsplanen er ikke en liste over alt NSO skal arbeide med, men hva landsmøtet (LM) mener
23 er viktigst akkurat i denne perioden og hva som skal ha hovedprioritet. Oppsettet er basert på
24 NSOs prinsippprogram. Sentralstyret har lagt til grunn at saker som løftes i handlingsplanen først og
25 fremst er nasjonale saker. Det vil si at det er nasjonale organ eller myndigheter som er ansvarlig
26 for å gjennomføre de tiltak som ønskes iverksatt.

27 **Den politiske situasjonen**

28 Sentralstyret har i dette forslaget ønsket å også si noe om hvorfor en har gjort de prioriteringer
29 som handlingsplanen innebærer, ved å løfte elementer ved den politiske situasjonen som er
30 førende for valgene. Dette skal gi sakene en kontekst og slik også gi noen føringer for AU og SST
31 når de skal arbeide med sakene videre. Dersom den politiske situasjonen skulle endre seg i
32 perioden blir det også nyttig for AU og SST å kunne følge vurderingene til landsmøtet og eventuelt
33 gjøre nye.

34 Prioriteringene i forslaget utledes altså av aktuelle politiske prosesser og handlingsrom, samt
35 inkludere noen områder NSO ønsker å løfte på bakgrunn av arbeid som allerede er i gang. Dette
36 innebærer at det kan være saker som oppleves som viktige som allikevel ikke løftes her, fordi den
37 politiske situasjonen tilsier at saken blir mer aktuell på et senere tidspunkt. Det kan nevnes at
38 mange av temaene som ikke eksplisitt løftes her vil få oppmerksomhet gjennom NSOs arbeid med
39 valg.¹

40 Innledningene til kapitlene gir politiske føringer for arbeidet, samtidig som kulepunktene
41 konkretiserer de enkelte tiltakene og konkrete bestillingene fra landsmøtet. SST ser det som
42 hensiktsmessig at en i innledningen gir en retning for hvordan NSO skal følge de pågående
43 prosesser og debatter. For å få innsikt i arbeidet i inneværende periode, anbefaler SST at
44 delegatene setter seg inn i AUs rapport til LM. Det henvises også til tidligere rapporter under
45 sentralstyrets sakspapirer på student.no.²

46 **Prioriteringer**

47 SST mener det er hensiktsmessig å ha en realistisk prioriteringer som står i forhold til den
48 kapasiteten vi har for å gjennomføre målene som i handlingsplanen. Det er derfor viktig å påpeke
49 at eventuelle nye saker som ønskes tatt inn bør vurderes opp mot eksisterende forslag, og ikke
50 bare legges til. Dersom arbeidsmengden fører til at det blir behov for å prioritere innenfor
51 handlingsplanens bestilling, kan dette kunne svekke landsmøtets styring av arbeidet.

52 **Lik rett til utdanning**

53 Å forsvare gratisprinsippet blir en sak en jobber med dersom dette skulle bli nødvendig. Dessverre
54 kan vi se at det er tilløp til dette.

55
56 Arbeidet med nasjonal strategi for rekruttering og mangfold i høyere utdanning blir en videreføring
57 av dagens periode, hvor dette arbeidet er i gang. Flere europeiske land har slike strategier, men
58 Norge henger igjen. Her er det viktig at NSO er en drivkraft, blant annet for å sikre at uformelle
59 barrierer motarbeides slik at alle fritt kan følge egne drømmer og ambisjoner. SST mener at det er
60 hensiktsmessig å videreføre dette arbeidet for å kunne forankre dette hos beslutningstakere i en
61 ny stortingsperiode.

62
63 Studenters økonomiske situasjon er et arbeid som er forankret i gjeldene
64 statsbudsjettprioriteringer. Dette blir i hovedsak et arbeid med studiestøtte og studentboliger, men
65 med åpning for andre temaer knyttet til økonomi, dersom det skulle bli aktuelt i perioden. Det har
66 vært fremmet debatter om innretningen på studiestøtten som det er viktig at NSO prioriterer
67 dersom det blir aktuelt. SST foreslår å videreføre arbeidet med studenthelse.

68 **Kvalitet i utdanningen**

69 NSO har jobbet mye med kvalitetsmeldingen både i forkant av, og etter fremleggelsen. Dette er et
70 sentralt arbeid for organisasjonen. SST mener at NSO må benytte anledningen til å fremme
71 kvalitet i utdanningen også fremover. Det er vanskelig å spå hva som blir alle de konkrete
72 konsekvensene av meldingen, men her må NSO være en pådriver for å fremme tiltakene som er
73 forankret i NSOs politikk.

74
75 Det er foreslått at en skal jobbe for å få fremlagt en oversikt over vedlikeholdsetterslepet på bygg.
76 Dette må sees i sammenheng med revidering av langtidsplan for høyere utdanning og forskning.

¹ <http://student.no/politikk/storingsvalget-2017/>

² <http://student.no/om-nso/organisasjonskart/sentralstyret/>

77 En slik oversikt kan gi viktig innsikt både for oss og for institusjonene. Langtidsplanen skal
78 revideres i 2018, og det er naturlig at NSO arbeider med dette. Dette arbeidet kommer til å basere
79 seg på den kritikken vi hadde av forrige langtidsplan.³

80

81 Vi ønsker å starte arbeidet med å i skape et nasjonalt nettverk for de som er studenttillitsvalgte i
82 læringsmiljøutvalgene. Dette er en konsekvens av det arbeidet som har vært tema i inneværende
83 periode, hvor vi ser at det kan være uklart og forskjeller hvordan en skal forholde seg til
84 regelverket, og at et slikt nettverk kan styrke arbeidet lokalt. Hvordan et slikt nettverk skal utformes
85 må være en del av arbeidet.

86 **Internasjonalisering**

87 SST mener at arbeidet med internasjonalisering skal innebære en aktiv deltakelse i relevante fora
88 hvor politiske beslutninger påvirker norske studenter. Det skal være et ministermøte i European
89 Higher Education Area (EHEA)⁴ hvor det også vil være en norsk delegasjon hvor NSO deltar. NSO
90 har vært en svært aktiv deltaker i arbeidet med en global studentstemme og Bergenserklæringen⁵
91 som ble vedtatt våren 2016 var et viktig ledd i det arbeidet. SST mener det er viktig at arbeidet
92 med å sikre studenters stemme i globale fora videreføres.

93

94 I tillegg, som det påpekes i innledningen, blir det viktig å være aktive dersom vilkårene for
95 internasjonale studenter i Norge svekkes, og slik også mobiliteten. Mye av arbeidet med
96 inkludering av internasjonale studenter foregår lokalt, men det åpnes for at en skal prioritere
97 eventuelle nasjonale saker som hindrer mobilitet eller kan skape bedre inkludering av
98 internasjonale studenter.

99 **Solidaritet**

100 NSO har også tidligere arbeidet med flyktninger og høyere utdanning, senest vedtatt i resolusjon
101 fra SST i mai 2015.⁶ SST mener det er viktig at dette arbeidet ikke nedprioriteres selv om saken
102 ikke har like mye oppmerksomhet nå som tidligere. Det konkrete arbeidet blir da knyttet til
103 informasjonsarbeid og tiltak for å sikre at de som har fått opphold i Norge raskt kan fortsette sitt
104 utdanningsløp.

105

106 I tillegg mener SST det er viktig å følge opp arbeidet med endringer i den tidligere kvoteordningen,
107 hvor regjeringen har lagt ned denne til fordel for et nytt partnerskapsprogram.⁷ Her er NSO
108 allerede i gang med arbeidet, først og fremst for å sikre at bistandsperspektivet ikke utelukkes.

109 **Valg 2017**

110 Til høsten skal det avholdes stortingsvalg. NSO har allerede arbeidet mye med dette, spesielt opp
111 mot partienes programprosesser. Det blir et nytt storting og derav en ny regjering. Uavhengig av
112 om flertallet endrer seg må det lages nye regjeringsplattformer og eventuelt nye
113 samarbeidsavtaler. Vi ser det som lite sannsynlig at ett parti oppnår flertall alene. Det arbeidet
114 NSO gjør i forbindelse med dette, danner grunnlaget for de mulighetene en har de neste fire
115 årene. Derfor blir det svært viktig i perioden som kommer. SST mener det også er viktig at en
116 arbeider for at studenter bruker sin stemmerett.

³ <http://student.no/content/uploads/2015/01/Notat-til-KUF-om-langtidsplan-for-forskning-og-h%C3%B8yere-utdanning.pdf>

⁴ <http://www.ehea.info/pid34247/how-does-the-bologna-process-work.html>

⁵ <http://student.no/content/uploads/2016/05/The-Bergen-Declaration-Uniting-for-a-global-student-voice.pdf>

⁶ <http://student.no/content/uploads/2014/05/Resolusjon-om-flyktninger-og-h%C3%B8yere-utdanning.pdf>

⁷ <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/nytt-partnerskapsprogram-med-universiteter-i-utviklingsland/id2458637/>

117 **Organisasjon**

118 SST legger til grunn at NSO stadig arbeidet for å bedre egen organisasjon, men ønsker at en i
119 neste periode prioriterer arbeidet med kommunikasjon og rekruttering. Dersom det gjøres
120 endringer i komitéstrukturen må en også få på plass de rammene og retningslinjene som er
121 nødvendig for arbeidet.

122

123 Det trekkes også frem at det kan være ekstra behov for bistand hos medlemslagene som resultat
124 av fusjoner.

125 **INNSTILLING**

126 Handlingsplan for NSO 2017/2018 vedtas.

127

1 VEDLEGG 1: FORSLAG TIL HANDLINGSPLAN FOR NSO 2017/2018

2 HANDLINGSPLAN FOR NSO 2017/2018

3 NSOs handlingsplan er organisasjonens prioriteringer av saker for den kommende perioden,
4 basert på den politiske situasjonen nasjonalt og internasjonalt samt innenfor de områdene som er
5 aktuelle for å sikre studenters rettigheter og sikre en høyere utdanning av god kvalitet som er
6 tilgjengelig for alle. Handlingsplanen skal også prioritere det interne arbeidet med utvikling av
7 organisasjonen.

8 Organisasjonenes arbeid styres også av budsjettet og NSOs statsbudsjettprioriteringer, som har en
9 annen virkeperiode enn handlingsplanen.

10 Lik rett til utdanning

11 I stortingsperioden 2013–2017 har vi opplevd at gratisprinsippet er blitt utfordret. Selv om det ikke
12 er et stortingsflertall for skolepenger, ser vi at dette er et tema som fortsatt er aktuelt i enkelte
13 partier. NSO står støtt på kravet om at alle skal ha lik rett og tilgang til å ta høyere utdanning. Lik
14 rett til utdanning handler ikke bare om fravær av økonomiske, sosiale, strukturelle eller fysiske
15 barrierer for tilgang, men også om tilrettelegging underveis i utdanningen. Det er et behov for at
16 det på nasjonalt plan tas et større ansvar for å sikre bredere rekruttering og derunder mangfold i
17 høyere utdanning. Studenter har ulike helseutfordringer sammenlignet med resten av
18 befolkningen, og behov for tilpassede helsetjenester som muliggjør at studenter med fysisk eller
19 psykisk uhelse kan gjennomføre høyere utdanning.

20 NSO skal:

- 21 • Forsvare gratisprinsippet for alle studenter i Norge.
- 22 • Arbeide for nasjonal strategi for rekruttering og mangfold i høyere utdanning.
- 23 • Arbeide for at studenters økonomiske situasjon sikrer at alle har like muligheter til å delta
24 aktivt i sine studier.
- 25 • Fortsette arbeidet med å etablere begrepet studenthelse.

26 Kvalitet i utdanningen

27 Kvalitetsmeldingen som ble lagt frem tidligere i år skisserer perspektiver og tiltak som det er viktig
28 for NSO å følge opp kommende periode. NSO mener at høyere utdanning skal være av høy
29 kvalitet, internasjonalt orientert, forskningsbasert og samfunnsrelevant. Et sterkere fokus på
30 produktivitet og omstilling må ikke gå på bekostning av et overordnet perspektiv hvor utdanningens
31 selvstendige verdi faller bort på bekostning av samfunnets kortsiktige behov for arbeidskraft
32 innenfor konkrete sektorer eller yrkesgrupper. Arbeid for studenters aktive deltakelse og
33 inkludering i fagmiljøene har vært, og skal være, et prioritert område også i perioden som kommer.

34 NSO skal:

- 35 • Arbeide for at økt kvalitet i høyere utdanning er et arbeid som prioriteres både fra nasjonalt
36 politisk hold og lokalt på institusjonene.
- 37 • Arbeide for at politisk ledelse i Kunnskapsdepartementet legger frem en oversikt over
38 vedlikeholdsetterslepet på bygg blant høyere utdanningsinstitusjoner.

- 39
- Arbeide opp mot revideringen av langtidsplan for høyere utdanning og forskning, med spesielt søkelys på at utdanning løftes og sees i sammenheng med forskning.
- 40
- I samarbeid med medlemslagene arbeide med å skape et nettverk for studenttillitsvalgte i læringsmiljøutvalgene ved institusjoner tilhørende NSOs medlemslag.
- 41
- Jobbe for omfattende nasjonal lovgivning knyttet til studentenes læringsmiljø.
- 42
- 43

44 **Internasjonalisering**

45 Samtidig som det virker å være enighet om at internasjonalisering er ønskelig i norsk høyere utdanning, ser vi også at rammene for internasjonale studenter i Norge utfordres. Dette gjelder 46 både debatten om skolepenger, men også om andre tiltak for å være et attraktivt land for studenter 47 fra hele verden. NSO mener det må arbeides for at internasjonale studenter blir inkludert i det 48 akademiske og studiesosiale miljøet ved sine institusjoner. En viktig forutsetning for mobilitet er en 49 aktiv studentdeltakelse også i overnasjonale fora. Her er NSO en viktig pådriver globalt, men har 50 også mål om å være en aktiv deltaker i europeiske prosesser der hvor Norge deltar. Både for å 51 sikre studenters stemme, men også for å aktivt påvirke politikktutforming som også får 52 konsekvenser for norske studenter.

53

54 NSO skal:

- Arbeide for at studentperspektivet blir fremmet i forbindelse med ministermøtet i EHEA i 55 2018.
 - Fortsette arbeidet med å etablere en global studentstemme med utgangspunkt i 56 Bergenserklæringen 2016.
 - Arbeide for å bryte ned barrierer for internasjonalisering og at det finnes gode verktøy for 57 inkludering av internasjonale studenter.
- 58
- 59
- 60

61 **Solidaritet**

62 Som en del av den internasjonale studentbevegelsen skal NSO være en solidarisk bidragsyter der 63 hvor studenters rettigheter innskrenkes eller trues. Den siste tids flyktingekatastrofer gjør at 64 solidaritetsarbeidet også er et nasjonalt arbeid. NSO mener at det er viktig de som kommer til 65 Norge skal få muligheten til å ta sine evner i bruk. Samtidig er det viktig at vi har gode ordninger for 66 å hjelpe dem som har behov for det der hvor den akademiske friheten ikke er tilstrekkelig, eller 67 hvor mulighetene for høyere utdanning er begrenset.

68 NSO skal:

- Arbeide for at det finnes stipendordninger for mobilitet som ivaretar utdanning som et 69 bistandspolitisk virkemiddel.
 - Være pådriver for tiltak og ordninger som sikrer at flyktinger og asylsøkere kommer raskt 70 inn i utdanning.
- 71
- 72

73 **Valg 2017**

74 Høsten 2017 er det stortingsvalg. Dette påvirker naturlig nok NSOs arbeid denne perioden. NSO 75 har i foregående perioder jobbet blant annet med partienes valgprogrammer for den kommende 76 stortingsperioden. NSOs arbeid frem mot konstitueringen av et nytt storting og en ny regjering er 77 avgjørende for hva slags muligheter en har for gjennomslag de neste fire årene. Studenter utgjør 78 en stor velgergruppe, men valgdeltagelsen blant studenter er lav. NSO skal derfor jobbe med å 79 informere om valget og betydningen dette har for studenter. Dette arbeidet blir derfor svært viktig 80 kommende periode.

81 NSO skal:

- 82 • Arbeide for at studenter bruker stemmeretten sin.
- 83 • Arbeide for at høyere utdanning blir et viktig tema i valgkampen.
- 84 • Arbeide for at NSOs viktigste saker er på dagsordenen til en ny regjering.

85 **Organisasjon**

86 Organisasjonsutvikling er et langsiktig arbeid som krever kontinuerlig oppmerksomhet. NSO skal
87 alltid jobbe for å skape en åpen, inkluderende og engasjerende organisasjon. Det er også viktig å
88 følge opp igangsatte prosjekter som går over flere perioder. I kommende periode er det noen
89 områder som bør rettes særlig oppmerksomhet mot. Som konsekvens av mange fusjoner og nytt
90 institusjonslandskap, er det viktig at NSO støtter sine medlemmer i deres pågående arbeid med å
91 bygge sine organisasjoner. Videre er det viktig at NSO arbeider aktivt for inkludering, og et
92 mangfold i egen organisasjon som gjenspeiler sammensetningen av studentmassen vi
93 representerer.

94 NSO skal:

- 95 • Fortsette arbeidet med å styrke kommunikasjonen mellom organisasjonens ulike ledd.
- 96 • Følge opp arbeidet for inkludering og mangfold i organisasjonen.